

j



د پلټنې د عالي ادارې قانون

قانون اداره عالی تفتیش

د خپریدو نېټه: د ۱۳۹۲ هـ. ش کال د وري د میاشتې (۱۰) تاریخ نشر: (۱۰) حمل سال ۱۳۹۲ هـ. ش
پرله پسې نمبر: (۱۱۰۱) نمبر مسلسل: (۱۱۰۱)

قانون اداره عالی تفتیش در تاریخ ۱۰ حمل سال ۱۳۹۲ هـ. ج به همراه
تعدیل برخی مواد مقررہ حقوق و امتیازات کادرهای تخصصی طبی با نمبر
مسلسل (۱۱۰۱) در جریدہ رسمی به نشر رسیدہ است. اما بہ دلیل استفادہ
بہتر مفتشین محترم، اداره عالی تفتیش تنها قانون این اداره را در این مجلد
بہ طور جداگانہ بہ نشر می‌رساند.

شناسنامه

نام: قانون اداره عالی تفتیش

ناشر: اداره عالی تفتیش

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

تاریخ نشر: بہار ۱۳۹۲

نشانی: سرک دارالامان، افشار، جنب وزارت احیا و انکشاف دہات،

ادارہ عالی تفتیش

تلفون: ۰۲۰۲۵۲۱۵۱۰ + ۲۵۲۱۶۲۳ (۰۲۰)۹۳

فکس: ۰۲۰۲۵۲۱۶۰۳ + ۹۳ (۰۲۰)

وب سایت: www.sao.gov.af

د پلټنې د عالي ادارې د قانون
د توشیح په هکله، د افغانستان اسلامي
جمهوریت درئيس
فرمان
ګڼه (۱۳۰)
نېټه: ۱۳۹۱/۱۲/۲

فرمان
رئيس جمهور اسلامي افغانستان
در مورد توشیح، قانون
اداره عالي تفتیش
شماره (۱۳۰)
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۲/۲

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د (۶۴)
مادې د (۱۶) فقرې د حکم له
مخې، د پلټنې د عالي ادارې قانون
چې دملي شوري د مجلسينو د
ګډهیت د ۱۳۹۱/۱۰/۹ نېټې
(۸۲) ګڼې پریکړې په ترڅ کې،
په (۳) فصلونو او (۲۷) مادو کې
تصویب شوی دی، توشیح کوم.

دوه یمه ماده:

دغه فرمان په رسمي جریده کې له
خپریدو څخه (۱۵) ورځې وروسته
نافذ او له قانون او دملي شوري د

ماده اول:

به تاسی از حکم فقره (۱۶)
ماده (۶۴) قانون اساسی
افغانستان، قانون اداره عالی
تفتیش راکه طی فیصله
شماره (۸۲) مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۹
هیأت مختلط مجلسین شورای
ملی به داخل (۳) فصل و (۲۷)
ماده به تصویب رسید، توشیح
می دارم.

ماده دوم:

این فرمان (۱۵) روز بعد از نشر
در جریده رسمی نافذ و همراه

با قانون و فیصله هیأت مختلط
مجلسین شورای ملی در جریده
رسمی نشر گردد.

حامد کرزی
رئیس جمهوری اسلامی
افغانستان

مجلسینو دگام هیئت له پریکړې سره
یوځای دې، په رسمی جریده کې
خپور شي.

حامد کرزی
د افغانستان د اسلامی جمهوریت
رئیس

د افغانستان اسلامي جمهوري

دولت

ملي شوري

فيصله

د پلټنې دعالي ادارې قانون

گڼه (۸۲)

نېټه: ۱۳۹۱/۱۰/۹

دولت جمهوري اسلامي

افغانستان

شورای ملي

فيصله

قانون اداره عالی تفتيش

شماره: (۸۲)

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۰/۹

به تأسی از حکم مندرج ماده صدم قانون اساسی افغانستان، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی مرکب از هفت نفر از اعضای هر جرگه قانون اداره عالی تفتیش را به داخل (۳) فصل و (۲۷) ماده توأم با یک سلسله تعدیلات وایزاد به تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۹ فیصله نمود.

د افغانستان د اساسي قانون د سلمې مادې له درج شوي حکم سره سم، د ملي شوري د دواړو غونډو له اوو اوو غړو څخه جوړ شوي گډه هیئت د پلټنې د عالي ادارې قانون په (۳) فصلونو او (۲۷) مادو کې په یو شمیر تعدیلونو او ایزاد سره په ۱۳۹۱/۱۰/۹ نېټه کې فیصله کړې.

معاون هیئت مختلط

حافظ عبدالقیوم

رئیس هیئت مختلط

عبدالحفیظ منصور

د گډه هیئت مرستیال

حافظ عبدالقیوم

د گډه هیئت رئیس

عبدالحفیظ منصور

فهرست مندرجات قانون اداره عالی تفتیش

فصل اول احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۱۳	مبنی	ماده اول:
۱۳	اهداف	ماده دوم:
۱۵	اصطلاحات	ماده سوم:
۱۷	اداره مسؤل	ماده چهارم:
۱۸	ساحه تطبیق	ماده پنجم:
۱۹	شرایط	ماده ششم:
۲۱	تعیین رئیس و معاونان	ماده هفتم:
۲۱	عزل رئیس	ماده هشتم:

فصل دوم وظایف و صلاحیت ها

۲۳	وظایف و صلاحیت های اداره عالی تفتیش	ماده نهم:
۲۵	وظایف و صلاحیت های رئیس و معاونان اداره عالی تفتیش	ماده دهم:
۲۶	وظایف و صلاحیت های مفتش	ماده یازدهم:
۲۸	ارایه گزارش	ماده دوازدهم:

ماده سیزدهم:	تفتیش مصارف محرم	۳۰
ماده چهاردهم:	ممنوعیت از تفتیش	۳۰
ماده پانزدهم:	مکلفیت مراجع تحت تفتیش	۳۱

فصل سوم احکام متفرقه

ماده شانزدهم:	ارجاع قضایای جرمی به مراجع عدلی	۳۲
ماده هفدهم:	مکلفیت های مراجع تعقیب عدلی	۳۳
ماده هجدهم:	تفتیش اداره عالی تفتیش	۳۴
ماده نوزدهم:	ارزیابی گزارشات	۳۴
ماده بیستم:	تفتیش مجدد	۳۴
ماده بیست و یکم:	مواد تخطی مراجع تحت تفتیش	۳۵
ماده بیست و دوم:	تخلفات مفتش	۳۶
ماده بیست و سوم:	امتیاز مسلکی	۳۷
ماده بیست و چهارم:	ایجاد واحدهای ساحوی	۳۷
ماده بیست و پنجم:	وضع طرز العمل ها	۳۸
ماده بیست و ششم:	ترتیب و مصرف بودجه	۳۸
ماده بیست و هفتم:	انفاذ	۳۹

قانون اداره عالی تفتیش

فصل اول

احکام عمومی

مبني

ماده اول:

این قانون در روشنی حکم مواد ۵۰، ۷۵ و ۹۸ قانون اساسی افغانستان بمنظور حفاظت دارائی های عامه، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون را امور ذیل تشکیل می دهد:

۱- تحقق عواید و مصارف بودجه ادارات دولتی.

۲- مطابقت فعالیت های مالی و حسابی ادارات دولتی و سایر مراجع که پول یا دارائی

دپلتهې د عالی ادارې قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د ۵۰، ۷۵ او ۹۸ مادو په رڼاکې د عامه شتمنيو د ساتنې په موخه، وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

لاندې چارې ددغه قانون موخې تشکیلوي:

۱- د دولتي ادارو د بودجې د عوایدو او لگښتونو تحقق.

۲- د تقينې سندونو له حکمونو سره د هغو دولتي ادارو او نورو مراجعو د مالي او حسابي

عامه را در اختیار داشته و یا از آن استفاده می‌نمایند با احکام اسناد تقنینی.

۳- شفافیت در حسابدهی ادارات دولتی و سایر مراجع که پول یا دارایی عامه را در اختیار داشته و یا از آن استفاده می‌نمایند.

۴- حراست از دارایی‌های عامه از طریق کنترول و تفتیش.

۵- حصول اطمینان از مؤثریت، کارایی و اقتصادی بودن فعالیت‌های سایر نهادهایی که وجوه عامه را در اختیار دارند و یا از آن استفاده می‌کنند.

۶- شناسائی فعالیت‌های غیر قانونی، غیر مؤثر، غیر مفید و غیر اقتصادی و سایر فعالیت‌های نادرست مالی،

فعالیتونو مطابقت چي پیسې یا عامه شتمنی په واک کې لري او یا له هغو څخه گټه اخلي.

۳- د هغو دولتي ادارو او نورو مراجعو په حساب ورکونه کې شفافیت چي پیسې یا عامه شتمنی په واک کې لري او یا له هغو څخه گټه اخلي.

۴- د کنترول او پلټنې له لارې د عامه شتمنیو ساتنه.

۵- د نورو هغو نهادونو د فعالیتونو د اقتصادیتوب، مؤثریت او اغیزناکتیا په اړه ډاډ تر لاسه کول، چي عامه وجوه لري یا له هغو څخه گټه اخلي.

۶- د ناقانونه، نامؤثرو، بې گټو، غیر اقتصادي او نورو ناسمومالي، حسابي او اقتصادي او نورو ناسمومالی، حسابي او

حسابی و اقتصادی و پیشنهاده
اصلاح نواقص آنها.

اقتصادی فعالیتونو پیژندل او
دهغو دنیمرگرتیاوو وړاندیز.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون
مفاهیم ذیل را افاده می
نمایند :

اصطلاحگانی

دریمه ماده:

پدې قانون کې راتلونکي
اصطلاحگاني لاندې مفاهیم افاده
کوي:

۱- تفتیش: عملیه بازرسی
منظم و عینی معاملات،
عملکردها، صورت حساب
ها، گزارشات تفتیش داخلی،
طرزالعمل های مالی و
حسابداری، سیستم اطلاعات
و معلومات الکترونیکی و سایر
اسناد است، جهت حصول
اطمینان از صحت آنها با
صورت حساب های مالی
مراجع مندرج ماده پنجم این
قانون .

۱- پلته: ددې قانون په پنځمه
ماده کې درج شوو مراجعو
له مالي صورت حسابونو
سره دهغو له صحت څخه
د ډاډ دترلاسه کولو لپاره
د معاملاتو، کړنو، صورت
حسابونو، د داخلي پلتهپي
دروپتونو، مالي او حسابدارۍ
دکړنلارو، د اطلاعاتو او
الکترونیکی معلوماتو د سیستم
او نورو سندونو منظمه او عینی
څېړنه ده.

۲- مفتش: کارکن خدمات

۲- پلټونکی: خدماتي کارکوونکی

ملکي است که طبق احکام قانون به حیث عضو اداره عالی تفتیش مقرر و یا در مورد خاص با در نظر داشت تخصص و تجربه از بیرون اداره توظیف و صلاحیت تفتیش به وی تفویض شده باشد.

دی چې د قانون د حکمونو مطابق د پلټنې د عالي ادارې د غړي په توګه مقرر یا په ځانګړې مورد کې د تخصص او تجربې په پام کې نیولو سره له ادارې بهر ګومارل شوي وي او د پلټنې واکونه ورته سپارل شوی وي.

۳- حساب قطعیه دولت: ثبت کامل مصارف سالانه بودجه مراجع مندرج ماده پنجم این قانون، درمقایسه با ذکر تادیات قبلی و بعدی و عواید خالص بدست آمده دولت درمقایسه با عواید پیشبینی شده سال قبلی است.

۳- د دولت قطعیه حساب: د تهر کال له اټکل شوو عوایدو سره په مقایسه کې د دولت د دمخه او وروستیو تادیاتو او لاسته راغلو خالصو عوایدو په یادولو سره په پرتله کې ددې قانون په پنځمه ماده کې د درج شوو مراجعو د کلنۍ بودجې د لګښتونو بشپړ ثبتول دي.

۴- صورت حساب های مالی: اطلاعات کافی ومعلومات فشرده حسابی در مورد نتایج فعالیت های مالی شامل، بیلانس شیت، حساب نفع و ضرر و تغییرات

۴- مالي صورت حسابونه: د بیلانس شیت، د ګټې او تاوان د حساب او د یوې ټاکلې دورې په ترڅ کې په مالي وضعیت کې د بدلونونو په شمول د مالي فعالیتونو د پایلو په هکله

در وضعیت مالی در خلال یک دوره معین می‌باشد.

۵- تفتیش عملکرد: عبارت است از بررسی مستقل که به منظور حصول اطمینان از کیفیت کار و منابعی که یک نهاد از آن برای رسیدن به اهداف خویش استفاده می‌نماید.

۶- انتوسای (INTOSAI): سازمان عالی بین المللی تفتیش است که به منظور اجرای تفتیش، معیارهای تفتیش را طرح و وضع می‌کند.

اداره مسؤول ماده چهارم:

اداره عالی تفتیش عالی ترین مرجعی است که فعالیت های مالی و حسابی مراجع مندرج ماده پنجم این قانون را به

کافی اطلاعات او حسابی لنده معلومات دي.

۵- دکړنو پلټنه: له هغې مستقلې څیړنې څخه عبارتده، چې د یوه نهاد دکارد کیفیت او هغو منابعو په اړه، چی له هغو څخه خپلو موخوته درسیدو لپاره، گټه اخلی، د ډاډ ترلاسه کولو په موخه ترسره کیږي.

۶- انتوسای (INTOSAI): د پلټنې د عالی بین المللي سازمان دی چې د پلټنې د اجراء په منظور، د پلټنې معیارونه طرح او وضع کوي.

مسؤوله اداره څلورمه ماده:

د پلټنې عالی اداره هغه ډېره لوړه مرجع ده چې ددې قانون په پنځمه ماده کې ددرج شوو مراجعو مالي او حسابی

صورت مستقلانه، مسؤلانه و بيطرفانه در حدود احكام قوانين تفتيش مى نمايد.

فعاليتونه په خپلواکه، مسؤلانه او بې پلوه توگه د قوانينو د حکمونو په حدودو کې پلټي.

ساحه تطبيق

ماده پنجم:

اداره عالی تفتيش صلاحيت تفتيش عملکرد امور مالی و حسابی مراجع ذيل را دارا می باشد:

- ۱- ریاست جمهوری و نهادهای مربوط به آن.
- ۲- شورای ملی.
- ۳- قوه قضائیه.
- ۴- واحدهای ادارات مرکزی و محلی و ادارات مربوط آنها در داخل و خارج کشور.
- ۵- ریاست های عمومی مستقل
- ۶- کمیسیون های مستقل.
- ۷- لوی خانونالی
- ۸- شاروالی ها.
- ۹- تصدی ها، شرکت های

د تطبيق ساحه

پنځمه ماده:

د پلټنې عالي اداره د لاندو مراجعو د مالي او حسابي کړنو د پلټنې واک لري:

- ۱- جمهوری ریاست او په هغه پورې اړوند نهادونه.
- ۲- ملي شوري.
- ۳- قضائیه قوه.
- ۴- د مرکزي او محلي ادارو واحدونه او د هیواد د ننه او له هیواده بهر د هغو اړوندې ادارې.
- ۵- عمومي خپلواک ریاستونه.
- ۶- خپلواک کمپسیونونه.
- ۷- لوی خانونالی.
- ۸- بناروالی گانې.
- ۹- تصدي گانې، دولتي

دولتی و شرکت های که دولت در آن سهام می باشد. ۱۰- سایر مراجعی که پول یا وجوه عامه را در اختیار داشته یا از آن استفاده می نمایند.

شرکتونه او هغه شرکتونه چې دولت په هغو کې برخوال دی. ۱۰- هغه نورې مراجع چې پیسې یا عامه وجوه په واک کې لري او له هغو څخه گټه اخلي.

شرایط

ماده ششم:

(۱) شخصی به حیث رئیس یا معاون اداره عالی تفتیش مقرر شده میتواند که دارای شرایط ذیل باشد:

۱- داشتن تنها تابعیت افغانستان.

۲- داشتن سند تحصیلی حداقل لیسانس. به دارنده سند تحصیلی اقتصاد و حقوق ترجیح داده می شود.

۳- داشتن حداقل پنج سال تجربه کاری در امور مالی و حسابی.

شرایط

شپږمه ماده:

(۱) هغه شخص د پلټنې د عالي ادارې د رئیس یا مرستیال په توگه مقررېدی شي چې د لاندو شرایط لرونکی وي:

۱- یوازې دافغانستان د تابعیت لرل.

۲- لږ تر لږه د لېسانس د تحصیلي سند لرل. د اقتصاد او حقوقو د تحصیلي سند لرونکي ته ترجیح ورکول کېږي.

۳- په مالي او حسابي چارو کې لږ تر لږه د پنځه کلنې کاري تجربې لرل.

۴- عدم محکومیت به جرایم جنایت یا فساد اداری.

۴- د جنایت یا اداري فساد په جرمونو نه محکومیت.

۵- نداشتن عضویت حزب سیاسی حین تصدی وظيفه.

۵- د دندې د تصدی په وخت کې د سياسي گوند د غړیتوب نه لرل.

۶- نداشتن عضویت هیئت مدیره یا هیئت عامل و یا هیئت نظار شرکت، و سایر مراجع اعم از دولتی و غیردولتی حین تصدی وظيفه.

۶- د دندې د تصدی په وخت کې د مدیره هیئت یا عامل هیئت یا د شرکت دنظار هیئت یا دنورو دولتي یا غیردولتي مراجعو غړیتوب نه لرل.

(۲) شخصی به حیث مفتش اداره عالی تفتیش مقرر شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات ملکی دارای شرایط ذیل نیز باشد:

(۲) هغه شخص د پلټنې د عالي ادارې د پلټونکي په توگه مقررېدی شي چې د ملکي خدمتونو په قانون کې پر درج شوو شرایطو برسېره د لاندو شرایطو لرونکی هم وي:

۱- داشتن سند تحصیلی حداقل لیسانس.

۱- لږ تر لږه د لېسانس د تحصیلي سند لرل.

۲- نداشتن عضویت حزب

۲- د دندې د تصدی په وخت کې

سیاسی حین تصدی وظیفه.

د سیاسی گوند غریتوب نه لرل.

۳- عدم محکومیت به جرایم جنایت و یا فساد اداری.

۳- د جنایت اوداداری فساد په جرمونو نه محکومیت.

تعیین رئیس و معاونان ماده هفتم:

(۱) رئیس اداره عالی تفتیش از جانب رئیس جمهور با رعایت حکم مندرج فقره (۱) ماده ششم این قانون برای مدت شش سال تعیین می گردد.

(۲) معاونان اداره عالی تفتیش به پیشنهاد رئیس آن اداره و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

عزل رئیس ماده هشتم:

رئیس اداره عالی تفتیش، در یکی از حالات ذیل از وظیفه عزل می گردد:

د رئیس او مرستیالانو ټاکل اوومه ماده:

(۱) د پلټنې د عالی ادارې رئیس ددې قانون د شپږمې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم له په پام کې نیولو سره د جمهور رئیس له خوا د شپږ کلونو مودې لپاره ټاکل کېږي.

(۲) د پلټنې د عالی ادارې مرستیالان دهغې ادارې درئیس په وړاندیز او دجمهور رئیس په منظوری ټاکل کېږي.

د رئیس عزل اټمه ماده:

د پلټنې د عالی ادارې رئیس، له لاندې حالتو څخه په یو حالت کې له دندې څخه عزل کېږي.

۱- ددې قانون د شپږمې مادې د (۱) فقرې په (۴) جز او د (۲) فقرې په (۳) جز کې په درج شوو جرمونو محکومیت. این قانون.

۲- د سیاسي ګوند د غړیتوب لرل او ددې قانون د شپږمې مادې د (۱) فقرې په (۶) جز کې په درج شوو دندو باندې بوختېدل.

۳- په موقع سره د دندې نه اجرا کول یا د هغې په اجرا کې بې پروایي اولتې.

۴- د اړوندو صفتونو د لرلو په اړه د ناسمو معلوماتو وړاندې کول. مبنی بر داشتن شرایط مربوط.

۵- په هغه صورت کې چې د عزل د مرتکب کیدو دلیل ددې مادې د (۱) بند جرمونه وي، موضوع واکمني محکمې ته سپارل کېږي. در صورتی که دلیل عزل ارتکاب جرایم بند (۱) این ماده باشد موضوع به محکمه با صلاحیت احاله می شود.

۶- د پلټنې عالي ادارې د عزل معاونان اداره عالی

تفتیش به پیشنهاد رئیس اداره و منظوری رئیس جمهور صورت می‌گیرد.

۷- فقرات ۲، ۳ و ۴ این ماده بعد از منظوری رئیس جمهور نافذ می‌گردد.

مرستیالانو عزل کیدل، د ادارې د رئیس په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظوری ترسره کیږي.

۷- د دې مادې ۲، ۳ او ۴ فقرې د جمهور رئیس تر منظوری وروسته نافذیږي.

فصل دوم وظایف و صلاحیت‌ها

وظایف و صلاحیت‌های
اداره عالی تفتیش
ماده نهم:

اداره عالی تفتیش دارای وظایف و صلاحیت‌های ذیل می‌باشد:

۱- طرح، ترتیب و تصویب
پلان تفتیش.

۲- اجرای تفتیش و تطبیق
پلان‌های مرتبه.

دوهم فصل دندې او واکونه

د پلټنې د عالي ادارې
دندې او واکونه
نهمه ماده:

د پلټنې عالي اداره د لاندې
دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د پلټنې د پلان طرح،
ترتیب او تصویب.

۲- د پلټنې اجرا کول او د
ترتیب شویو پلانونو تطبیق.

۳- عقد پروتوکول های همکاری با مؤسسات مشابه تفتیش کشور های متحابه وسایر سازمان های ملی و بین المللی از طریق مجاری قانونی.

۴- وضع لوایح و طرز العمل ها و رهنمود ها به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون.

۵- رعایت معیار های اجرائی تفتیش، مصوب سازمان عالی بین المللی تفتیش با نظر داشت احکام این قانون.

۶- نشر گزارش سالانه تفتیش در ویب سایت مربوط به استثنای گزارشات مندرج اجزای (۳ و ۴) ماده دوازدهم این قانون.

۳- د دوستو هېوادونو او نورو ملي او بين المللي سازمانونو د پلټنې له ورته مو سسو سره له قانوني لارو څخه د همکارۍ د پروتوکولونو عقدول.

۴- ددې قانون د حکمونو د بنه تطبیق په منظور د لوایحو او کړنلارو او لارښودونو وضع کول.

۵- ددې قانون حکمونو په پام کې نیولو سره د پلټنې د بین المللي عالي سازمان مصوب د پلټنې د اجرائي معیارونو په پام کې نیول.

۶- ددې قانون د دوولسمې مادې په (۳ او ۴) جز کې د درج شوو رپوتونو په استثنی په اړوند ویب سایت کې د پلټنې د کلني رپوټ خپرول.

**وظایف و صلاحیت های رئیس
و معاونان اداره عالی تفتیش
ماده دهم:**

(۱) رئیس اداره عالی تفتیش
دارای وظایف و صلاحیت های
ذیل می باشد:

۱- رهبری اداره عالی تفتیش.

۲- توظیف مفتشین و اشخاص
ذیصلاح جهت بازرسی
عملکرد امور مالی و حسابی
مراجع مندرج ماده پنجم این
قانون.

۳- بررسی شکایات واصله
از مراجع بازرسی شده در
رابطه به نحوه اجرای تفتیش
توسط مفتش و اتخاذ تصمیم
در زمینه.

۴- ارجاع قضایای تخلفات
مالی و حسابی مراجع تحت

**د پلتنپی د عالی ادارې د رئیس
او مرستیالانو دندې او واکونه
لسمه ماده:**

(۱) د پلتنپی د عالی ادارې رئیس
د لاندې دندو او واکونو
لرونکی دی:

۱- د پلتنپی د عالی ادارې
رهبري.

۲- ددې قانون په پنځمه ماده کې
د درج شوو مالي او حسابي مراجعو
د کړنو پلتنپی لپاره د پلټونکو او
واکمنو اشخاصو توظیفول.

۳- د پلټونکي په واسطه د پلتنپی د
اجراء په اړه له پلټل (تفتیش) شوو
مراجعو څخه د رسېدلو شکایتونو
څېړل او پدې برخه کې دتصمیم
نیول.

۴- د څارنوالی ادارې او نورو
اړوندو ادارو ته د تر پلتنپی لاندې

بازرسی به اداره څارنوالی
وسایر ادارات مربوط.

مراجعو د حسابي او مالي سرغړونو
د قضایاوو راجع کول.

۵- اړائه گزارش طبق احکام
مندرج ماده دوازدهم این
قانون .

۵- ددې قانون په دوولسمه
ماده کې د درج شوو حکمونو
مطابق د رپوټ وړاندې کول.

(۲) وظایف معاونان از طرف
رئیس اداره عالی تفتیش تعیین
و در غیاب رئیس بالترتیب
معاون مسلکی و معاون
اداری وظایف رئیس را انجام
می دهد.

(۲) دمرستیالانو دندې دپلټنې د
عالي ادارې درئیس له خوا ټاکل
کېږي او درئیس په غیاب کې په
ترتیب سره مسلکي مرستیال او
اداري مرستیال درئیس ترسره
کوي.

**وظایف و صلاحیت های مفتش
ماده یازدهم:**

مفتش دارای وظایف و
صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- انجام بی طرفانه و
مسولانه وظایف طبق احکام
این قانون.

**د پلټونکي دندې او واکونه
یوولسمه ماده:**

پلټونکی د لاندو دندو او
واکونو لرونکی دی:

۱- ددې قانون د حکمونو
مطابق د دندې بې پلوه او
مسولانه ترسره کول.

۲- بررسی تمام اسناد، دفاتر، صورت حساب های مالی، گزارشات، مدارک، مهرها، اسناد بهادار، معلومات الکترونیکی و سایر اسناد مرجع تحت تفتیش و مرتبط به آن، گرچه توسط تفتیش داخلی بازرسی شده باشد.

۳- رایه مشوره ها و سفارشات قانونی طور واضح، صریح، مؤجز و مدلل به مراجع تحت بازرسی جهت تنظیم و اداره بهتر امور مالی و حسابی.

۴- شناسائی تخلفات مالی و حسابی مراجع تحت بازرسی و مرتکبین آن.

۵- ارجاع تخلفات مورد تفتیش به خانونالی در ولایات در صورتی که تعقیب عدلی را ایجاب کند، رایه گزارش آن

۲- دتر پلنتی لاندی او په هغی پوری داروندی مرجع د ټولو سندونو، دفترونو، د مالی صورت حسابونو، ریپوتونو، مدرکونو، مهرونو، بها دارو سندونو، الکترونیکی معلوماتو او نور سندونه پلټل، که څه هم چې د کورنی پلټونکی په واسطه پلټل شوي وي.

۳- د مالی او حسابی چارو دښه اداره کولو او تنظیمولو لپاره تر پلټنی لاندی مرجع ته په څرگنده، صریحه، مؤجزه او مدلله توگه د قانونی مشورو او سپارښتنو وړاندی کول.

۴- د تر پلټنی لاندی مراجعو د مالی او حسابی سرغړونو او دهغو د مرتکبینو پېژندنه.

۵- په ولایتونو کې خانونالی ته د پلټنی په برخه کې د سرغړونو سپارل، په هغه صورت کې چې عدلی تعقیب ایجاب کړي، د پلټنی

به اسرع وقت به رئیس اداره عالی تفتیش.

د عالي ادارې رئیس ته په لنډ وخت کې د هغو د رپوټ وړاندې کول.

۶- عدم افشای معلوماتی که در جریان تفتیش حاصل می نماید.

۶- د هغو معلوماتونه په ډاگه کول چې د پلټنې په بهیر کې یې ترلاسه کوي.

۷- بازرسی عینی از چگونگی تهیه و تدارک، حفظ، توزیع و استفاده از اجناس، وسایط و سایر اشیاء و دارائی های با ارزش جهت تأمین کاربرد مؤثر آنها.

۷- د اجناسو، وسایطو او نورو ارزښتمنو شیانو او شتمنیو د برابرولو او تدارک، وېش او گټې اخیستنې له څرنگوالي څخه د هغو داغېزمنې کارونې د تامینولو لپاره عینی کتنه او پلټنه.

۸- بررسی عملکرد از لحاظ اطمینان کیفیت کار.

۸- د کار د کیفیت په اړه د ډاډ متیاله پلوه د کړنو څیړنه.

ارایه گزارش ماده دوازدهم:

رئیس اداره عالی تفتیش در موارد ذیل مکلف به ارایه گزارش می باشد:

د رپوټ وړاندې کول د دولسمه ماده:

د پلټنې د عالي ادارې رئیس په لاندو مواردو کې د رپوټ په وړاندې کولو مکلف دی:

۱- ارائه گزارش تفتیش در

۱- جمهور رئیس او دولسي

مورد صورت حساب های
قطعی بودجه سال مالی قبل
در خلال مدت ششماه سال
مابعد به رئیس جمهور و
شورای ملی.

۲- ارائه گزارش سالانه تفتیش
در مورد عواید و مصارف
بودجه ادارات دولتی در سال
مابعد به رئیس جمهور و
شورای ملی.

۳- ارائه گزارش تفتیش خاص
عندالمطالبه به رئیس جمهور و
شورای ملی.

۴- ارائه گزارش تفتیش از
مصارف محرم به رئیس
جمهور و شورای ملی.

۵- رایه گزارش تفتیش
عملکرد، عندالمطالبه به رئیس
جمهور و شورای ملی.

جرگه‌ی ته در اتلونکی کال د
شپرو میاشته مودې په ترخ
کې د تېرمالی کال د بودجې د
قطعی صورت حسابونو په اړه،
د پلټنې د رپوټ وړاندې کول.

۲- د دولتي ادارو د بودجې
د عوایدو او لگښتونو په اړه جمهور
رئیس او ملی شوري ته په راتلونکي
کال کې د پلټنې د کلني رپوټ
وړاندې کول.

۳- د غوښتنې په وخت کې جمهور
رئیس او دملې شوري ته د پلټنې د
ځانگړي رپوټ وړاندې کول.

۴- له پټو (محرمو) لگښتونو څخه
جمهور رئیس او ملی شوري ته د
پلټنې د رپوټ وړاندې کول.

۵- د غوښتنې په وخت کې
جمهور رئیس او ملی شوري ته د
پلټنې د کړنو د رپوټ وړاندې کول.

د پټو (محرمو) لگښتونو پلټنه د یارلسمه ماده:

د پلټنې د عالي ادارې رئیس کولای شي ددې قانون د حکمونو مطابق د دولتي ادارو د پټو لگښتونو، پلټنه وکړي.

تفتیش مصارف محرم ماده سیزدهم:

رئیس اداره عالی تفتیش می تواند مصارف محرم ادارات دولتی را مطابق احکام قانون، تفتیش نماید.

له پلټنې څخه ممنوعیت څوارلسمه ماده:

رئیس، مرستیال او پلټونکی نشي کولای دلاندې مراجعو پلټنه وکړي:

ممنوعیت از تفتیش ماده چهاردهم:

رئیس، معاون و مفتش نمی توانند به تفتیش مراجع ذیل پردازند:

۱- په هغه صورت کې چې لږ تر لږه د تېرو پنځو کلونو په بهیر کې یې په تر پلټنې لاندې مرجع کې دنده ترسره کړې وي او یا د حسابي سندونو په ثبت یا د کلني مالي صورت حساب او د هغه د مالي رپوټونو په برابرولو کې ګډون ولري.

۱- در صورتی که در جریان حد اقل پنج سال گذشته در مرجع تحت تفتیش ایفای وظیفه نموده و یا در ثبت اسناد حسابی یا تهیه صورت حساب مالی سالانه و گزارشات مالی آن سهیم باشند.

۲- په هغه صورت کې چې په تر پلټنې لاندې مرجع کې

۲- در صورتی که در مرجع تحت تفتیش سهم دار بوده

و یا در آن سرمایه گذاری
نموده باشند.

۳- در صورتی که با یکی
از آمرین اعطاء مرجع تحت
تفتیش الی درجه سوم قرابت
داشته باشند.

مکلفیت مراجع تحت تفتیش ماده پانزدهم:

مراجع تحت تفتیش مکلف به
رعایت موارد ذیل می باشند:

۱- فراهم آوری تسهیلات لازم
جهت اجرای تفتیش.

۲- ارائه اسناد، دفاتر،
صورت حساب مالی،
گزارشات بشمول گزارشات
تفتیش داخلی، مدارک،
مهرها، اسناد بهادار، معلومات
الکترونیکی و سایر معلومات.

وندیه وال وی او یایی په هغی
کی پانگه اچونه کرې وی.

۳- په هغه صورت کې چې د
تر پلټنې لاندې مرجع له یو له
اعطاء آمرینو سره تر دریمې
درجې پورې خپلوی ولري.

د تر پلټنې لاندې مراجعو مکلفیت پنځلسمه ماده:

تر پلټنې لاندې مراجع د لاندې مواردو
په پام کې نیولو باندې مکلف دي:

۱- د پلټنې د اجرا لپاره د
لازمو آسانتیاوو برابرول.

۲- دسندونو، دفترونو، مالي
حساب صورت، رپوټونو دکورنی
پلټنې درپوټونو په شمول، مدرکونو،
مهورونو، بها لرونکو سندونو،
الکترونیکی معلوماتو او نورو
معلوماتو وړاندې کول.

۳- ارائه نظر درمورد نتایج تفتیش در خلال مدت معینه از طرف آمر اعطاء.

۴- ارائه اطمینان از تطبیق نتایج تفتیش به اداره عالی تفتیش در میعاد معینه.

۵- کسب نظر اداره عالی تفتیش در تدوین قوانین، مقررات و رهنمود های مربوط به امور مالی و مصارف عامه.

۳- د ټاکل شوې مودې په ترڅ کې د پلټنې د پایلو په اړه د اعطاء امر له خوا د نظر وړاندې کول.

۴- په ټاکل شوې موده کې د پلټنې د پایلو له تطبیق څخه د پلټنې عالي ادارې ته ډاډ ورکول.

۵- د قوانینو، مقرراتو، مالي چارو او په عامه لگښتونو پورې د اړوندو لارښودونو په تدوین کې د پلټنې د عالي ادارې د نظر اخیستل.

فصل سوم احکام متفرقه

ارجاع قضایای جرمی
به مراجع عدلی
ماده شانزدهم:

اداره عالی تفتیش مکلف است در صورت تشخیص موارد جرمی در اسناد تفتیش شده،

درپیم فصل متفرقه حکمونه

عدلی مراجع ته د جرمی
قضایاوو ارجاع
شپاړسمه ماده:

د پلټنې عالي اداره مکلفه ده په پلټل شوو سندونو کې د جرمي مواردو د تشخیص په صورت کې، قضیه

قضیه را غرض تعقیب عدلی به مراجع مربوط ارایه نماید.

مکلفیت های مراجع

تعقیب عدلی

ماده هفدهم:

(۱) خارنوالی مکلف است، در رابطه به قضایای که از طرف اداره عالی تفتیش غرض تعقیب عدلی به آن محول می گردد، از نتیجه اجراءات خویش، اداره عالی تفتیش را طور کتبی در جریان قرار دهد.

(۲) خارنوالی مکلف است در صورت حفظ دوسیه و صدور قرارمبنی بر عدم لزوم اقامه دعوی به اداره عالی تفتیش اطلاع دهد.

(۳) خارنوالی و محاکم درجریان تحقیق و محاکمه قضایای جرایم مالی و حسابی از مفتشین اداره

د عدلی تعقیب په غرض اړوندو مراجعو ته وړاندې کړي.

د عدلی تعقیب

د مراجعو مکلفیتونه

اوولسمه ماده:

(۱) خارنوالی مکلفه ده، د هغو قضیو په اړه چې د پلټنې د عالی ادارې له خوا د عدلی تعقیب په غرض هغې ته لېږل کېږي د خپلو اجراءاتو له پایلو څخه، د پلټنې عالی اداره په لیکلې توګه په جریان کې واچوي.

(۲) خارنوالی مکلفه ده د دوسیې د ساتلو (حفظ) او د دعوي د اقامې د نه لزوم په اړه د قرار د صادرولو په صورت کې د پلټنې عالی ادارې ته خبر ورکړي.

(۳) خارنوالی او محکمې د مالی او حسابی جرمونو د قضیو د تحقیق او محاکمې په بهیر کې د پلټنې د

عالي تفتيش بحیث اهل خبره
استفاده می نماید.

ادارې له پلټونکو څخه د اهل خبره
وو په توگه گټه اخلي.

تفتيش اداره عالی تفتيش ماده هجدهم:

تفتيش امور مالی و حسابی اداره
عالي تفتيش مطابق به استندردهای
سازمان بين المللی انتوسای صورت
می گیرد.

د پلټنې دعالي ادارې پلټنه اتلسمه ماده:

د پلټنې د عالي ادارې د مالي او
حسابي چارو پلټنه، دانتوسای
دین المللي سازمان دستندردو
نوسره مطابق صورت مومي.

ارزیابی گزارشات: ماده نهم:

نتایج گزارشات اداره عالی
تفتيش بعد از ارایه به مقام
ریاست جمهوری و شورای
ملی از طریق رسانه های
همگانی نشر می گردد.

د رپوټونو ارزونه نولسمه ماده:

دپلټنې د عالي ادارې درپوټونو
پایلې، جمهوري ریاست مقام
او ملي شورې ته له وړاندې
کولو وروسته د ټوليزو رسنيوله
لارې خپرېږي.

تفتيش مجدد ماده بیستم:

تفتيش مراجع که از طرف مفتشين
اداره عالی تفتيش صورت ميگيرد،
نهائی محسوب می شود. مراجع

بیا پلټنه

شلمه ماده:

د هغو مراجعو پلټنه چې د پلټنې
د عالي ادارې د پلټونکو له خوا
صورت مومي، وروستی گټله

دیگری نمی‌توانند مجدداً آنرا تفتیش نمایند، مگر اینکه رئیس جمهور در مورد تفتیش مجدد آن امر صادر نماید.

موارد تخطی مراجع تحت تفتیش ماده بیست و یکم:

موارد ذیل تخطی از احکام این قانون شناخته شده و مرتکب آن حسب احوال از طرف مقام ذیصلاح تادیب و یا غرض تعقیب عدلی به خارنوالی معرفی می‌گردد:

۱- عدم ارائه اسناد، دفاتر، اوراق، یادداشت‌ها و سایر معلومات که اداره عالی تفتیش صلاحیت بازرسی آنرا دارا می‌باشد، در میعاد معینه.

۲- تأخیر در پاسخ به مکاتیب در میعاد معینه به اداره عالی تفتیش.

کبری. نورې مراجع نشي کولای د هغو بیا پلټنه وکړي، خو داچې جمهور رئیس دهغود بیا پلټني په اړه امر صادر کړي.

د تر پلټني لاندې مراجعو د سرغړونې موارد پروېشتمه ماده:

لاندني موارد د قانون له حکمونو څخه سرغړونه پېژندل شوې او د هغو مرتکب له احوالو سره سم د واکمن مقام له خوا تادیب یا د عدلي تعقیب په غرض خارنوالی ته معرفي کېږي:

۱- په ټاکل شوې موده کې د سندونو، دفترونو، پاڼو، یادډبستونو او نورو معلوماتو چې د پلټني عالي اداره د هغو د بیا پلټني واک لري، نه وړاندې کول.

۲- په ټاکل شوې موده کې د پلټني عالي ادارې ته د مکتوبونو په ځوابولو کې ځنډ.

۳- سهل انگاری در تطبیق نتایج تفتیش.

۳- د پلټنې د پایلو په تطبیق کې لټي.

۴- عدم اجازه تفتیش به مفتشین مؤظف.

۴- مؤظف پلټونکو ته د پلټنې اجازه نه ورکول.

۵- سایر مواردی که سبب تاخیر و یا مانع اجرای تفتیش گردد.

۵- هغه نور موارد چې د پلټنې د ځنډ او یا ځنډ سبب شي .

تخلفات مفتش

ماده بیست و دوم:

مفتش در موارد ذیل مطابق احکام قانون مورد تعقیب عدلی قرار می گیرد:

۱- عدم تطبیق احکام اسناد تقنینی .

۲- کتمان اجراءات مغایر احکام اسناد تقنینی.

۳- عدم تذکر اوراق و اسناد

د پلټونکي سرغړونې

دوه ویشتمه ماده:

پلټونکی په لاندو مواردو کې د قانون د حکمونو مطابق تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي:

۱- د تقنیني سندونو د حکمونو نه تطبیقول.

۲- د تقنیني سندونو د حکمونو د مغایرو اجراءاتو پټول.

۳- په رپوټ کې د مشکوکو او

مشکوک و مفقود شده در گزارش.

۴- کتمان یا اتلاف اوراق و اسناد به منظور سوء استفاده.

۵- تزویر اسناد تحت تفتیش.

امتیاز مسلکی

ماده بیست و سوم:

رئیس، معاون و مفتشین اداره عالی تفتیش مستحق امتیاز مالی می‌باشند.

طرز اعطای آن طبق مقررۀ مربوط صورت می‌گیرد.

ایجاد واحد های ساحوی

ماده بیست و چهارم:

اداره عالی تفتیش می‌تواند، واحدهای ساحوی را طبق احکام قانون در ولایات ایجاد نماید.

ورکو شوو پایو او سندونو نه یادول.

۴- د ناورپې گتې اخیستنې په منظور د پایو او سندونو پتول یا تلف کول.

۵- دتر پلټې لاندي سندونو تزویر.

مسلکی امتیاز

درویشتمه ماده:

د پلټې د عالی ادارې رئیس، مرستیال او پلټونکي د مالي امتیاز مستحق دي.

د هغه د ورکولو ډول د اړوندې مقررې مطابق صورت مومي.

د ساحوي واحدونو جوړول

خلمېریشتمه ماده:

دپلټې عالی اداره کولای شي، د قانون د حکمونو مطابق په ولایتونو کې ساحوي واحدونه جوړکړي.

د کړنلارو وضع کول

پنځمه ویشتمه ماده:

د پلټنې عالي اداره مکلفه ده د پلټنې اجرائي معيارونه په بيلا بيلو کړنلارو کې تنظيم کړي، پدې شرط چې ددې قانون د حکمونو او د پلټنې د بين المللي سازمان د مصوبو معيارونو مغايرنه وي.

وضع طرز العمل ها

ماده بیست و پنجم:

اداره عالی تفتیش مکلف است معيارهای اجرائي تفتیش را در طرز العمل های جداگانه تنظيم نماید، مشروط بر اینکه مغاير احکام این قانون و معيارهای مصوب سازمان عالی بين المللی تفتیش نباشد.

د بودجې ترتيب او لگښت

شپږویشتمه ماده:

(۱) د پلټنې عالي اداره خپله بودجه ترتیبوي او د پړاوونو د ترسره کیدو لپاره یې د حکومت له لارې ملي شوري ته وړاندې کوي.

ترتیب و مصرف بودجه

ماده بیست و ششم:

(۱) اداره عالی تفتیش بودجه خویش را ترتیب و مصرف طی مراحل از طریق حکومت به شورای ملی ارائه می نماید.

(۲) د پلټنې عالي اداره خپله بودجه په خپلواکه توګه داروڼدو قوانینو مطابق تطبیقوي .

(۲) اداره عالی تفتیش بودجه خویش را طور مستقلانه مطابق قوانین مربوط تطبیق می نماید.

انفاذ

اوروه یشتمه ماده:

دغه قانون په رسمي جریده کې له خپرېدو څخه پنځلس ورځې وروسته نافذ او ددې قانون په نافذېدو سره، ۱۴۲۲هـ. ق کال په (۷۹۷) کښه رسمي جریده کې خپور شوی د کنترول او پلټنې قانون ملغي گڼل کېږي.

انفاذ

ماده بیست و هفتم:

این قانون پانزده روز بعد از نشر در جریده رسمی نافذ و با انفاذ این قانون، قانون کنترول و تفتیش منتشره جریده رسمی شماره (۷۹۷) سال ۱۴۲۲هـ. ق ملغي شمرده می شود .

